

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

ĐINH THỊ LUYẾN

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
ĐÀM HÀ, TỈNH QUẢNG NINH**

**Chuyên ngành: Quản lý giáo dục
Mã số: 60.14.05**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. DƯƠNG THỊ DIỆU HOA

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành và trân trọng nhất, tác giả luận văn xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến:

- Khoa sau Đại học Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên.

- Các Thầy, Cô giáo đã tham gia giảng dạy, quản lý và giúp đỡ lớp học trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu.

- Nhà giáo, **Tiến sĩ Dương Thị Diệu Hoa** - Người hướng dẫn khoa học đã tận tình giúp đỡ, chỉ bảo ân cần, hướng dẫn tác giả hoàn thành việc nghiên cứu luận văn này.

- Lãnh đạo, cán bộ chuyên viên phòng GDTrH, Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Ninh.

- Ban giám hiệu, giáo viên, cán bộ, nhân viên và học sinh trường THPT Đàm Hà, Quảng Ninh đã tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp đỡ tác giả trong việc cung cấp số liệu và tư vấn khoa học trong quá trình nghiên cứu luận văn.

- Các bạn bè, đồng nghiệp, gia đình đã quan tâm, chia sẻ động viên, khích lệ và giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Mặc dù tác giả đã hết sức cố gắng trong học tập và đặc biệt trong quá trình thực hiện luận văn, song chắc chắn luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tác giả kính mong nhận được sự chỉ dẫn, góp ý của quý thầy, cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2012

Tác giả luận văn

Đinh Thị Luyện

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Xin đọc là
BGH	Ban giám hiệu
CBQL	Cán bộ quản lý
CD	Cao đẳng
CM	Chuyên môn
CNTT	Công nghệ thông tin
CSVC	Cơ sở vật chất
CSTĐ	Chiến sĩ thi đua
CSTĐCS	Chiến sĩ thi đua cơ sở
DH	Dạy học
ĐH	Đại học
ĐMPP	Đổi mới phương pháp
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GV	Giáo viên
GVDG	Giáo viên dạy giỏi
GVCN	Giáo viên chủ nhiệm
HĐDH	Hoạt động dạy học
HS	Học sinh
PPDH	Phương pháp dạy học
PTDH	Phương tiện dạy học
SGK	Sách giáo khoa
TBDH	Thiết bị dạy học
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phạm vi nghiên cứu.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu.....	3
8. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	5
1.1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu	5
1.2. Các khái niệm cơ bản của đề tài	8
1.2.1. <i>Quản lý</i>	8
1.2.2. <i>Hoạt động dạy học</i>	10
1.2.3. <i>Quản lý hoạt động dạy học</i>	15
1.2.4. <i>Quản lý cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho dạy học</i>	20
1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động dạy học	20
1.3.1. <i>Cơ sở vật chất, phương tiện và thiết bị dạy học</i>	20
1.3.2. <i>Yếu tố công nghệ thông tin và truyền thông</i>	21
1.3.3. <i>Bộ máy tổ chức và đội ngũ nhân lực</i>	21
1.4. Chương trình sách giáo khoa mới ở cấp THPT đặt ra yêu cầu đổi mới công tác quản lý nhà trường	22
1.4.1. <i>Những đổi mới cụ thể trong chương trình cấp THPT</i>	23
1.4.2. <i>Yêu cầu đối với Hiệu trưởng trong việc thực hiện dạy học theo chương trình mới</i>	24
Tiểu kết chương 1	26

Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC Ở TRƯỜNG THPT ĐÀM HÀ, TỈNH QUẢNG NINH	27
2.1. Khái quát về huyện Đầm Hà	27
2.1.1. <i>Khái quát chung về huyện Đầm Hà</i>	27
2.1.2. <i>Khái quát về Giáo dục và Đào tạo huyện Đầm Hà</i>	28
2.2. Tiến trình phát triển của trường THPT Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh	29
2.3. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học ở trường THPT Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh	30
2.3.1. <i>Những vấn đề chung về quản lý giáo viên, quản lý học sinh</i>	31
2.3.2. <i>Thực trạng về công tác quản lý giáo viên</i>	32
2.3.3. <i>Thực trạng chất lượng giảng dạy của trường THPT Đầm Hà</i>	36
2.3.4. <i>Thực trạng về công tác quản lý giáo viên chủ nhiệm</i>	47
2.3.5. <i>Thực trạng về công tác quản lý tổ chuyên môn</i>	48
2.3.6. <i>Thực trạng quản lý hoạt động học tập của học sinh</i>	49
2.3.7. <i>Thực trạng quản lý, sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học</i>	53
2.4. Đánh giá chung về thực trạng quản lý hoạt động dạy học ở trường THPT Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh	56
2.4.1. <i>Ưu điểm</i>	56
2.4.2. <i>Hạn chế</i>	57
2.4.3. <i>Nguyên nhân của những hạn chế</i>	58
Tiểu kết chương 2	59
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC Ở TRƯỜNG THPT ĐÀM HÀ, TỈNH QUẢNG NINH	60
3.1. Nguyên tắc xác lập các biện pháp	60
3.1.1. <i>Tính kế thừa</i>	60
3.1.2. <i>Tính thực tiễn</i>	60
3.1.3. <i>Tính đồng bộ</i>	61
3.1.4. <i>Tính hiệu quả</i>	61
3.2. Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học ở trường THPT Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh	61

3.2.1. Biện pháp 1: Thực hiện tốt các chủ trương đổi mới giáo dục, nâng cao nhận thức của cán bộ, giáo viên, nhân viên về sự cần thiết phải nâng cao chất lượng dạy học.	62
3.2.2. Biện pháp 2: Xây dựng và nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên.	66
3.2.3. Biện pháp 3: Tăng cường xây dựng, củng cố nề nếp dạy học.	73
3.2.4. Biện pháp 4: Nâng cao hiệu quả hoạt động của các tổ chức quản lý chuyên môn trong nhà trường	85
3.2.5. Biện pháp 5: Đổi mới việc kiểm tra đánh giá hoạt động giảng dạy của giáo viên và hoạt động học của học sinh, kịp thời biểu dương việc làm tốt, chấn chỉnh hiện tượng chưa tốt	89
3.2.6. Biện pháp 6: Chỉ đạo xây dựng cơ sở vật chất và thực hiện tốt công tác xã hội hoá giáo dục phục vụ cho việc dạy của GV và việc học của HS.	96
3.3. Mối liên hệ giữa các biện pháp.....	100
3.4. Khảo nghiệm về tính cần thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất.....	102
Tiểu kết chương 3	107
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	108
TÀI LIỆU THAM KHẢO	112
PHỤ LỤC	

DANH MỤC BẢNG, SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

Bảng 2.1: Tình hình đội ngũ giáo viên trường THPT Đầm Hà(5 năm).....	32
Bảng 2.2: Kết quả đánh giá xếp loại giáo viên và các danh hiệu thi đua của giáo viên ...	33
Bảng 2.3: Đội ngũ cán bộ quản lý của trường THPT Đầm Hà	34
Bảng 2.4: Đội ngũ tổ trưởng chuyên môn trường THPT Đầm Hà	35
Bảng 2.5: Kết quả khảo sát mức độ nhận thức của CBQL	36
Bảng 2.6: Thực trạng quản lý việc thực hiện chương trình giảng dạy.....	39
Bảng 2.7: Thực trạng quản lý việc thực hiện đổi mới phương pháp dạy học của giáo viên	41
Bảng 2.8: Thực trạng quản lý đổi mới kiểm tra đánh giá kết quả học tập của học sinh	43
Bảng 2.9: Công tác quản lý bồi dưỡng giáo viên.....	45
Bảng 2.10: Thực trạng về quản lý chuyên môn của trường THPT Đầm Hà	47
Bảng 2.11: Tổng hợp kết quả xếp loại hạnh kiểm, học lực của học sinh của trường THPT Đầm Hà (5 năm)	50
Bảng 2.12: Tổng hợp kết quả thi học sinh giỏi cấp tỉnh của trường THPT Đầm Hà (5 năm)	50
Bảng 2.13: Tổng hợp kết quả thi Đại học của trường THPT Đầm Hà (5 năm).....	50
Bảng 2.14: Thực trạng quản lý học tập của học sinh.....	52
Bảng 2.15: Tổng hợp cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học của trường THPT Đầm Hà (Năm học 2011 - 2012)	54
Bảng 2.16: Thực trạng quản lý, sử dụng CSVC, trang thiết bị dạy học	55
Bảng 3.1: Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết của các biện pháp đề xuất.....	102
Bảng 3.2: Kết quả khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp đề xuất	104

DANH MỤC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

Sơ đồ 3.1: Bộ máy quản lý chuyên môn Trường THPT Đầm Hà.....	86
Sơ đồ 3.2: Mối quan hệ giữa các biện pháp	100
Biểu đồ 3.1: Sự tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	106

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Chúng ta đang bước vào thế kỷ XXI, thế kỷ của nền kinh tế tri thức với sự phát triển như vũ bão của khoa học kỹ thuật và văn minh công nghệ thông tin. Trên lộ trình phát triển của đất nước, Đảng, Nhà nước ta đã thông qua chủ chương đường lối có tính nhất quán và ngày càng coi trọng vai trò của Giáo dục - Đào tạo trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Đảng, Nhà nước ta đã khẳng định và chỉ ra những bước đi cho sự phát triển Giáo dục - Đào tạo là “Quốc sách hàng đầu” trong sự nghiệp đổi mới (Văn kiện Đại hội VII); là “khâu đột phá” phục vụ công nghiệp hóa, hiện đại hóa (Văn kiện Đại hội VIII); là “nền tảng và động lực” cho công nghiệp hóa, hiện đại hóa (Văn kiện Đại hội IX) và “tạo bước chuyển biến cơ bản về phát triển giáo dục đào tạo” (Văn kiện Đại hội X). Đặc biệt trong Văn kiện Đại Hội XI Đảng ta đã nêu rõ “Phát triển giáo dục là quốc sách hàng đầu. Đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam theo hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá, xã hội hoá, dân chủ hoá và hội nhập quốc tế, trong đó, đổi mới cơ chế quản lý giáo dục, phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý là khâu then chốt. Tập trung nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, coi trọng giáo dục đạo đức, lối sống, năng lực sáng tạo, kỹ năng thực hành, khả năng lập nghiệp. Đổi mới cơ chế tài chính giáo dục. Thực hiện kiểm định chất lượng giáo dục, đào tạo ở tất cả các bậc học. Xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, kết hợp chặt chẽ giữa nhà trường với gia đình và xã hội.” [17, tr.130]

Khẳng định điều này cũng có nghĩa là nước ta chấp nhận sự cạnh tranh trên bình diện quốc tế về trí tuệ trong xu hướng toàn cầu hóa, xu thế phụ thuộc lẫn nhau trên phạm vi toàn thế giới. Đó là cuộc cạnh tranh về trí tuệ, sáng tạo về yếu tố con người, của cộng đồng và toàn xã hội để giải quyết thành công những vấn đề đặt ra. Yếu tố trí thức trở thành vốn quý nhất trong nền kinh tế. Sản phẩm trí thức ngày càng có giá trị.

Qua hơn 20 năm đổi mới cùng với sự phát triển đi lên của đất nước, ngành giáo dục đã đạt được nhiều thành tích hết sức to lớn và được đánh giá là: “...đã có

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – Đại học Thái Nguyên *<http://www.lrc-tnu.edu.vn>*

bước phát triển mới, góp phần chuẩn bị tiền đề cho những bước phát triển mạnh mẽ và vững chắc hơn của sự nghiệp giáo dục trong thế kỷ 21 vì mục tiêu công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa” (NQTW6 khoá IX).

Song bên cạnh những thành tích đã đạt được còn tồn tại những vấn đề bất cập, yếu kém nhất định. Chất lượng giáo dục và đào tạo chưa đáp ứng yêu cầu phát triển, nhất là đào tạo nguồn nhân lực trình độ cao vẫn còn hạn chế; chưa chuyển mạnh sang đào tạo theo nhu cầu của xã hội. Chưa giải quyết tốt mối quan hệ giữa tăng số lượng, quy mô với nâng cao chất lượng, giữa dạy chữ và dạy người. Chương trình, nội dung, phương pháp dạy và học lạc hậu, đổi mới chậm; cơ cấu giáo dục không hợp lý giữa các lĩnh vực, ngành nghề đào tạo; chất lượng giáo dục toàn diện giảm sút, chưa đáp ứng được yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá. Quản lý nhà nước về giáo dục còn bất cập. Xu hướng thương mại hoá và sa sút đạo đức trong giáo dục khắc phục còn chậm, hiệu quả thấp, đang trở thành nỗi bức xúc của xã hội.[17, tr.167]

Một trong những vấn đề còn tồn tại đó là công tác quản lý giáo dục đào tạo ở các cấp, các địa phương và các đơn vị trường học, trong đó nổi lên một vấn đề quan trọng là công tác quản lý dạy học và đây cũng là nội dung cần cải tiến, đổi mới của trường THPT Đầm Hà trong giai đoạn hiện nay.

Trường THPT Đầm Hà là một trường thuộc huyện miền núi của tỉnh Quảng Ninh. Trong những năm qua, qua quá trình quản lý và thực hiện công tác giáo dục đào tạo chương trình trung học phổ thông cho con em đồng bào các dân tộc trong huyện, nhà trường đã có nhiều biện pháp chỉ đạo thích hợp và có hiệu quả. Song cũng như nhiều trường THPT khác trong giai đoạn hiện nay, vấn đề đặt ra là chất lượng dạy học đại trà, xét một cách thực chất là chưa cao. Để khắc phục nhược điểm đó, cần phải có nhiều giải pháp đồng bộ, trong đó tăng cường quản lý và đổi mới phương pháp dạy học là một giải pháp quan trọng và cần thiết.

Từ những lí do trên tôi lựa chọn đề tài nghiên cứu: ***“Quản lý hoạt động dạy học ở trường THPT Đầm Hà tỉnh Quảng Ninh”***.

2. Mục đích nghiên cứu

Đề xuất một số biện pháp quản lý nhằm nâng cao chất lượng dạy học ở trường THPT Đầm Hà trong giai đoạn hiện nay.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Hoạt động quản lý tại trường THPT.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Quản lý HĐDH tại trường THPT Đàm Hà, tỉnh Quảng Ninh.

4. Giả thuyết khoa học

Các biện pháp quản lý HĐDH cho học sinh trường THPT sẽ tác động tích cực đến chất lượng dạy học trong nhà trường nếu chúng dựa trên tầm nhìn của nhà trường trong phát triển, tính tự chủ năng động và chịu trách nhiệm của các nhà quản lý, của học sinh, cũng như những ảnh hưởng tích cực từ phía cộng đồng xã hội.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

5.1 Nghiên cứu cơ sở lý luận liên quan đến đề tài nghiên cứu

5.2. Đánh giá thực trạng quản lý hoạt động dạy học ở trường THPT Đàm Hà, tỉnh Quảng Ninh

5.3 Đề xuất một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học nhằm nâng cao chất lượng dạy học ở trường THPT Đàm Hà, tỉnh Quảng Ninh

6. Phạm vi nghiên cứu

Trọng tâm của luận văn là nghiên cứu các biện pháp quản lý HĐDH nhằm nâng cao chất lượng dạy học tại trường THPT Đàm Hà, tỉnh Quảng Ninh.

7. Phương pháp nghiên cứu

7.1. Nhóm phương pháp nghiên cứu lý luận

Sử dụng các phương pháp nghiên cứu lý luận: Phân tích, tổng hợp, hệ thống hoá, khái quát hoá các tài liệu để xây dựng khung lý thuyết và các khái niệm công cụ làm luận cứ lý luận cho vấn đề nghiên cứu.

7.2. Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn

- Phương pháp quan sát: Dự giờ, quan sát hoạt động dạy học của giáo viên và học . Thu thập thông tin về thực trạng quản lý HĐDH tại trường THPT Đàm Hà, tỉnh Quảng Ninh.

- Phương pháp tổng kết kinh nghiệm: Tổng kết các kinh nghiệm quản lý HĐDH tại trường THPT Đàm Hà, tỉnh Quảng Ninh.